Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (tredje avdelningen)

den 8 november 2012*

”Överklagande — Skadeståndstalan — Förkastande av ett anbud som ingetts i ett av unionens anbudsförfaranden — Preskriptionstid — Den tidpunkt då fristen börjar löpa — Tillämpning av tidsfristen med hänsyn till avstånd”

I mål C-469/11 P,

angående ett överklagande enligt artikel 56 i domstolens stadga, som ingavs den 5 september 2011 av

Evropaïki Dynamiki – Proigmena Systimata Tilepikoinonion Pliroforikis kai Tilematikis AE, Aten (Grekland), företrätt av N. Korogiannakis, dikigoros,

klagande,

i vilket den andra parten är:

Europeiska kommissionen, företrädd av E. Manhaeve och M. Wilderspin, båda i egenskap av ombud,

svarande i första instans,

meddelar

DOMSTOLEN (tredje avdelningen)

sammansatt av R. Silva de Lapuerta, tillförordnad ordförande på tredje avdelningen, samt domarna K. Lenaerts, G. Arestis, J. Malenovský och T. von Danwitz (referent),

generaladvokat: Y. Bot,

justitiesekreterare: förste handläggaren L. Hewlett,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 12 juli 2012,

med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till avgörande,

följande

* Rättegångsspråk: engelska.

Dom

1 Evropaïki Dynamiki – Proigmena Systimata Tilepikoinonion Pliroforikis kai Tilematikis AE (nedan kallat ”Evropaïki Dynamiki”) har yrkat att domstolen ska upphäva det beslut som meddelades av Europeiska unionens tribunal den 22 juni 2011 i mål T-409/09, Evropaïki Dynamiki mot kommissionen (REU 2011, s. II-3765) (nedan kallat det överklagade beslutet). Genom detta beslut ogillade tribunalen Evropaïki Dynamikis talan om ersättning för den skada som bolaget påstår sig ha lidit på grund av att dess anbud i ett anbudsförfarande förkastats.

Tillämpliga bestämmelser

Stadgan för Europeiska unionens domstol

2 I artikel 46.1 i stadgan för Europeiska unionens domstol, vilken är tillämplig på förfarandet vid tribunalen enligt artikel 53 första stycket i stadgan, i den lydelse som var tillämplig vid inlämnandet av överklagandet, anges följande:

”Talan mot unionen om ansvar i utomobligatoriska rättsförhållanden ska preskriberas fem år efter den händelse som föranleder ansvarstalan. Preskription ska avbrytas genom att talan väcks vid domstolen eller genom att den skadelidande dessförinnan gör framställning hos en av unionens behöriga institutioner. I sistnämnda fall ska talan väckas inom den frist av två månader som anges i artikel 263 [FEUF]; bestämmelserna i artikel 265 andra stycket [FEUF] ska tillämpas i förekommande fall.”

Tribunalens rättegångsregler

3 Artikel 102.2 i tribunalens rättegångsregler har följande lydelse:

”Tidsfristerna ska förlängas med tio dagar med hänsyn till avstånd i samtliga fall.”

Bakgrund till tvisten

4 Evropaïki Dynamiki ingav i maj 2004 ett anbud i ett upphandlingsförfarande som anordnades av Europeiska kommissionen.

5 Den 15 september 2004 mottog Evropaïki Dynamiki en skrivelse från kommissionen, daterad samma dag, genom vilken kommissionen upplyste bolaget om att dess anbud hade förkastats. Kommissionen angav att förkastandet berodde på sammansättningen av medarbetare, hur stabil denna sammansättning var, de förfaranden som föreslogs för att överföra kunskaper när projektet slutfördes och den omständigheten att anbudet inte var det mest kostnadseffektiva. Kommissionen angav vidare att Evropaïki Dynamiki skriftligen kunde begära ytterligare upplysningar om skälen till att anbudet hade förkastats.

6 I skrivelse av den 22 oktober 2004 gav kommissionen, på begäran av Evropaïki Dynamiki, vissa ytterligare upplysningar om utvärderingen av bolagets anbud.

7 Evropaïki Dynamiki väckte talan vid förstainstansrätten om ogiltigförklaring av kommissionens beslut av den 15 september 2004, vilket fanns i en skrivelse från kommissionen av samma datum och genom vilket bolagets anbud förkastades och kontraktet tilldelades den anbudsgivare som valts i anbudsförfarandet. Genom dom av den 10 september 2008 i mål T-465/04 ogiltigförklarade

förstainstansrätten detta beslut, på grund av bristande motivering. Förstainstansrätten fann att det inte klart framgick av nämnda beslut, och i synnerhet inte av de därpå följande skrivelserna, varför Evropaïki Dynamikis anbud förkastats.

Förfarandet vid tribunalen

8 Den 25 september 2009 väckte Evropaïki Dynamiki, genom ett telefaxmeddelande, talan vid förstainstansrätten om ersättning för den skada som bolaget påstås ha lidit på grund av ett rättsstridigt förkastande av dess anbud, varvid skadan utgjordes av den bruttovinst som bolaget hade kunnat göra av det första kontraktet om detta hade tilldelats bolaget. Vidare begärde bolaget ersättning för den skada som det lidit på grund av den förlorade möjligheten att såväl genomföra det aktuella kontraktet som att bli tilldelat andra kontrakt, bland annat det kontrakt som tilldelades den avtalspart som tilldelats det första kontraktet.

9 De paket som innehöll det underskrivna originalet av ansökan, samt kopior av och bilagor till denna, sändes med en transportfirma den 3 oktober 2009.

10 Den 5 oktober 2009 underrättade förstainstansrättens kansli Evropaïki Dynamikis ombud om att det paket som innehöll originalhandlingen ännu inte hade kommit fram. En kopia av de handlingar som saknades och en ny undertecknad originalhandling från Evropaïki Dynamiki inkom till kansliet samma dag.

11 Den 16 november 2009 upplyste förstainstansrättens kansli Evropaïki Dynamiki om att den nya originalhandling av ansökan som hade ingetts den 5 oktober 2009 skiljde sig från den kopia av ansökan som inkommit genom telefaxmeddelandet den 25 september 2009. I enlighet med artikel 43.6 i förstainstansrättens rättegångsregler ansågs talan därför ha väckts den 5 oktober 2009.

12 Evropaïki Dynamiki angav därefter i två skrivelser skälen till att originalhandlingen av ansökan inte hade inkommit inom fristen samt förklarade under vilka omständigheter det företag som skulle ombesörja transporten av paketet hade förlorat detta. Vidare begärde Evropaïki Dynamiki att förstainstansrätten skulle medge att det varit fråga om force majeure och därmed betrakta ansökan som ingiven den 25 september 2009 i stället för den 5 oktober 2009.

13 I december 2009 upplyste den transportfirma som Evropaïki Dynamiki hade anlitat bolaget om att det saknade paketet inte hade återfunnits.

14 Kommissionen framställde vid tribunalen en invändning om rättegångshinder i enlighet med artikel 114.1 i tribunalens rättegångsregler, med hänvisning till att skadeståndstalan hade preskriberats.

Det överklagade beslutet

15 Tribunalen fann i det överklagade beslutet inledningsvis att preskriptionstiden för att väcka talan började löpa vid den tidpunkt då Evropaïki Dynamiki delgavs kommissionens beslut att förkasta bolagets anbud, det vill säga den 15 september 2004. Tribunalen konstaterade härvidlag att det är den omständigheten att anbudet förkastas och inte motiveringen till detta som föranleder talan om ansvar inom området för offentlig upphandling och som medför att de skador uppkommer som den anbudsgivare som inte valts påstås ha lidit. Även om, såsom Evropaïki Dynamiki hade gjort gällande, punkterna 44, 45 och 48 i förstainstansrättens beslut av den 14 september 2005 i mål T-140/04, Ehcon mot kommissionen (REG 2005, s. II-3287), förvisso kunde tolkas som ett stöd för motsatt uppfattning, kunde detta inte påverka ovanstående slutsats, eftersom dessa punkter måste läsas i sitt sammanhang och i sin logiska ordning.

16 Att inte tillåta att preskriptionstiden för en talan om utomobligatoriskt ansvar för unionen börjar löpa under hela den tid som den part som påstår sig ha lidit skada inte personligen har övertygats om att ha lidit en skada, skulle slutligen medföra att den tidpunkt vid vilken det inte längre är möjligt att väcka en sådan talan görs beroende av den individuella uppfattning som varje part skulle kunna ha angående huruvida det verkligen föreligger en skada, vilket står i motsättning till kravet på rättssäkerhet.

17 Det ska i detta sammanhang noteras att det av en skrivelse från Evropaïki Dynamiki till förstainstansrättens kansli framgår att Evropaïki Dynamiki ansåg att det redan i underrättelsen om att anbudet förkastats, av den 15 september 2004, framgick att kommissionen hade agerat lagstridigt. Evropaïki Dynamiki hade nämligen underförstått medgivit att preskriptionstiden började löpa den dagen.

18 Den femåriga preskriptionstiden löpte således ut den 15 september 2009.

19 Tribunalen fann därefter att denna preskriptionstid inte hade förlängts med tio dagar med hänsyn till avstånd i enlighet med artikel 102.2 i tribunalens rättegångsregler. Den angav att denna förlängning endast gäller frister rörande förfarandet och inte preskriptionstider, vilka behandlas i artikel 46 i domstolens stadga. Att en preskriptionstid löper ut medför att talan om utomobligatoriskt ansvar inte längre kan väckas (se, för ett liknande resonemang, förstainstansrättens dom av den 11 januari 2002 i mål T-210/00, Biret m.fl. mot rådet, REG 2002, s. II-47, punkterna 19 och 45, och av den 21 april 2005 i mål T-28/03, Holcim (Deutschland) mot kommissionen, REG 2005, s. II-1357, punkt 74, samt förstainstansrättens beslut av den 19 maj 2008 i mål T-220/07, Transport Schiocchet – Excursions mot kommissionen, punkterna 15 och 35, och tribunalens beslut av den 16 december 2009 i mål T-194/08, Cattin mot kommissionen, punkterna 61 och 65).

20 Av rättspraxis framgår att dessa två typer av frister är av olika slag. Fristerna rörande förfarandet, såsom tidsfristerna för att väcka talan, tillhör nämligen tvingande rätt och är inte något som parterna eller domstolen kan råda över. Rätten kan däremot inte ex officio pröva grunden avseende preskription av talan om utomobligatoriskt ansvar. Vidare görs vid beräkningen av preskriptionstiden enligt artikel 46 i domstolens stadga inte någon åtskillnad mellan om preskriptionsavbrottet beror på att talan väcks eller på att en framställning gjorts dessförinnan.

21 Om den frist rörande förfarandet som föreskrivs i artikel 102.2 i tribunalens rättegångsregler tillämpades skulle det innebära att preskriptionen inträdde vid olika tidpunkter beroende på om den skadelidande har valt att väcka talan vid unionsdomstolen eller dessförinnan gjort en framställning hos den behöriga institutionen. En sådan skillnad, som inte föreskrivs i artikel 46 i domstolens stadga, skulle innebära att den tidpunkt då preskriptionstiden löper ut blir beroende av en omständighet som inte är objektiv och dessutom att det blir gynnsammare att avgöra tvister vid domstol än att uppnå förlikning.

22 Denna slutsats kan inte påverkas av den omständigheten att förstainstansrätten i dom av den 14 september 1995 i mål T-571/93, Lefebvre m.fl. mot kommissionen (REG 1995, s. II-2379, punkt 26), slog fast att med avseende på talan mot unionen om ansvar i utomobligatoriska rättsförhållanden ska förlängningen av tidsfrister med hänsyn till avstånd beaktas. Nämnda dom har nämligen förblivit ett isolerat fall.

23 Tribunalen drog avslutningsvis slutsatsen att den talan om utomobligatoriskt ansvar den hade att pröva var preskriberad med avseende på de skador som gjorts gällande, eftersom talan väckts mer än fem år efter den händelse som föranledde ansvarstalan, i den mening som avses i artikel 46 i domstolens stadga. Det saknades i det sammanhanget skäl att pröva de övriga grunder och argument som parterna hade åberopat, inbegripet huruvida oförutsebara omständigheter eller force majeure förelegat.

24 Vad gällde Evropaïki Dynamikis yrkande om ersättning för skada på grund av förlorad möjlighet att tilldelas de följande kontrakten, fann tribunalen att det var uppenbart att det var ogrundat och att det inte fanns anledning att ta ställning till huruvida yrkandet kunde prövas i sak.

Parternas yrkanden

25 Evropaïki Dynamiki har yrkat att domstolen ska

— upphäva det överklagade beslutet,

— ogilla kommissionens invändning om rättegångshinder, i dess helhet,

— återförvisa målet till tribunalen för avgörande i sak, och

— förplikta kommissionen att ersätta de kostnader som uppkommit i de två instanserna, även om överklagandet skulle ogillas.

26 Kommissionen har yrkat att domstolen ska

— ogilla överklagandet, och

— förplikta klaganden att ersätta rättegångskostnaderna i de två instanserna.

Prövning av överklagandet

27 Evropaïki Dynamiki har till stöd för sitt överklagande åberopat fyra grunder avseende felaktig rättstillämpning från tribunalens sida. Den första och den fjärde grunden gäller felaktig tolkning av artikel 46 i domstolens stadga respektive av artikel 102.2 i tribunalens rättegångsregler jämförd med nämnda artikel 46. Den andra och den tredje grunden gäller åsidosättande av principerna om likabehandling och rättssäkerhet.

Den fjärde grunden

Parternas argument

28 Evropaïki Dynamiki har som fjärde grund, vilken ska prövas först, anfört att tribunalen gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning när den fann att preskriptionstiden för att väcka talan började löpa vid den tidpunkt då klaganden delgavs kommissionens beslut att förkasta bolagets anbud, det vill säga den 15 september 2004. I beslutet i det ovannämnda målet Ehcon mot kommissionen hade förstainstansrätten funnit, till skillnad från vad tribunalen fann i det överklagade beslutet, att preskriptionstiden började löpa vid den tidpunkt då den anbudsgivare som inte valts faktiskt fått kännedom om motiveringen till beslutet att förkasta vederbörandes anbud. Enligt Evropaïki Dynamiki kan en anbudsgivare inte bedöma lagligheten av förfarandet för tilldelningen av kontraktet förrän vederbörande tagit del av motiveringen till kommissionens beslut att förkasta dennes anbud.

29 I förevarande fall hade klaganden inte erhållit motiveringen till kommissionens beslut förrän mellan den 20 och den 23 oktober 2004, varför preskriptionstiden började löpa den 23 oktober 2004.

30 Kommissionen anser inte att tribunalen gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning när den fann att preskriptionstiden hade börjat löpa den 15 september 2004. Såvitt framgår av det överklagade beslutet har Evropaïki Dynamiki underförstått medgett att denna tidsfrist började löpa nämnda datum.

31 Kommissionen har i andra hand gjort gällande att tribunalens bedömning av när nämnda frist började löpa under alla förhållanden är riktig.

Domstolens bedömning

32 Enligt lydelsen i artikel 46 i stadgan preskriberas talan mot unionen om ansvar i utomobligatoriska rättsförhållanden fem år efter den händelse som föranleder ansvarstalan.

33 Den preskriptionstid som därmed föreskrivs har bestämts med beaktande bland annat av den tid som behövs för att den påstått skadelidande parten ska kunna dels framskaffa de uppgifter som är relevanta för en eventuell talan, dels kontrollera de omständigheter som kan komma att åberopas till stöd för denna talan (beslut av den 18 juli 2002 i mål C-136/01 P, Autosalone Ispra dei Fratelli Rossi mot kommissionen, REG 2002, s. I-6565, punkt 28).

34 Enligt fast rättspraxis börjar denna frist löpa när samtliga förutsättningar för skadeståndsskyldigheten är uppfyllda och särskilt när skadan har uppstått (dom av den 27 januari 1982 i de förenade målen 256/80, 257/80, 265/80, 267/80 och 5/81, Birra Wührer m.fl. mot rådet och kommissionen, REG 1982, s. 85, punkt 10, av den 19 april 2007 i mål C-282/05 P, Holcim (Deutschland) mot kommissionen REG 2007, s. I-2941, punkt 29, och av den 17 juli 2008 i mål C-51/05 P, kommissionen mot Cantina sociale di Dolianova m.fl., REG 2008, s. I-5341, punkt 54).

35 Artikel 46 i domstolens stadga bör förvisso tolkas så, att preskription inte kan göras gällande mot en skadelidande som först vid en senare tidpunkt kunde få kännedom om den skadevållande händelsen och följaktligen inte förfogade över en rimlig tidsfrist för att väcka talan före preskriptionstidens utgång (dom av den 7 november 1985 i mål 145/83, Adams mot kommissionen, REG 1985, s. 3539, punkt 50; svensk specialutgåva, volym 8, s. 327).

36 Villkoren för att den skadeståndsskyldighet som avses i artikel 340 andra stycket FEUF ska inträda, och således de regler om preskription som gäller för en sådan talan om skadestånd, kan emellertid inte grundas på annat än rent objektiva kriterier (domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Cantina sociale di Dolianova m.fl., punkt 59).

37 En precis och ingående kännedom om de skadegrundande omständigheterna återfinns således inte bland de rekvisit som ska vara uppfyllda för att preskriptionstiden ska börja löpa (beslut i det ovannämnda målet Autosalone Ispra dei Fratelli Rossi mot kommissionen, punkt 31, och domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Cantina sociale di Dolianova m.fl., punkt 61). På samma sätt kan således inte heller den skadelidandes subjektiva bedömning av de omständigheter som ligger till grund för skadan beaktas vid fastställandet av den tidpunkt då preskriptionstiden för en talan om utomobligatoriskt ansvar för unionen börjar löpa (domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Cantina sociale di Dolianova m.fl., punkt 61).

38 I tvister som har uppstått till följd av individuella rättsakter börjar preskriptionstiden löpa när beslutets verkningar uppstått med avseende på de personer som det är riktat till (domen i det ovannämnda målet Holcim (Deutschland) mot kommission, punkt 30, och dom av den 11 juni 2009 i mål C-335/08 P, Transports Schiocchet – Excursions mot kommissionen, punkt 33).

39 I förevarande fall bygger Evropaïki Dynamikis skadeståndsyrkande på att kommissionen förkastat det anbud som bolaget ingett i ett anbudsförfarande.

40 Domstolen delar tribunalens bedömning i det överklagade beslutet, vilken Evropaïki Dynamiki inte har ifrågasatt, att i sådana fall utgör den upphandlande myndighetens beslut att förkasta det ingivna anbudet orsaken till den skada som kan medföra utomobligatoriskt ansvar för denna myndighet. Skadeverkningarna av ett sådant beslut uppstår ur den aktuella anbudsgivarens synpunkt när

vederbörandes anbud förkastas. Preskriptionstiden ska således i princip börja löpa när anbudsgivaren får kännedom om ett sådant beslut, och inte när vederbörande får kännedom om motiveringen till beslutet.

41 Under dessa omständigheter, och med beaktande av vad som fastställts i punkterna 36 och 37 i denna dom, finner domstolen att preskriptionstiden började löpa den dag då Evropaïki Dynamiki mottog den skrivelse från kommissionen genom vilken kommissionen upplyste bolaget om att dess anbud hade förkastats, det vill säga den 15 september 2004. Det saknar i detta hänseende betydelse att klaganden vid ett senare datum erhöll ytterligare upplysningar avseende skälen till att dess anbud förkastades.

42 Inte heller är det i detta sammanhang relevant att förstainstansrätten den 10 september 2008, genom sin dom i det ovannämnda målet Evropaïki Dynamiki mot kommissionen, ogiltigförklarade beslutet av den 15 september 2004 på grund av bristande motivering. Den tidpunkt när preskriptionstiden börjar löpa påverkas nämligen inte av att det slagits fast i ett domstolsavgörande att unionen har agerat rättsstridigt (domstolens dom i det ovannämnda målet Holcim (Deutschland) mot kommissionen, punkt 31).

43 Under alla förhållanden har inte Evropaïki Dynamiki gjort gällande att bolaget inte förfogade över en rimlig tidsfrist för att väcka talan före preskriptionstidens utgång på grund av att denna började löpa när bolaget erhöll kännedom om kommissionens beslut att förkasta bolagets anbud, eller på grund av den bristande motiveringen av detta beslut.

44 Mot denna bakgrund finner domstolen i likhet med tribunalen att preskriptionstiden började löpa den 15 september 2004 och att överklagandet inte kan vinna bifall såvitt avser den fjärde grunden.

Den första grunden

Parternas argument

45 Evropaïki Dynamiki har som första grund anfört att tribunalen gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning när den fann att den tidsfrist med hänsyn till avstånd som föreskrivs i artikel 102.2 i tribunalens rättegångsregler inte är tillämplig på den preskriptionstid som föreskrivs i artikel 46 i domstolens stadga. Evropaïki Dynamiki anser att tidsfristen med hänsyn till avstånd är tillämplig avseende alla tidsfrister för att väcka talan eller inkomma med inlagor. Den skillnad som tribunalen gjorde mellan ”förfarandefrist” och ”preskriptionstid” har inget stöd vare sig i bestämmelsernas lydelse eller i rättspraxis.

46 Den rättspraxis som tribunalen har åberopat till stöd för sin slutsats att artikel 102.2 i tribunalens rättegångsregler inte är tillämplig på preskriptionstiden avser, enligt klaganden, endast förfarandefrister och inte den preskriptionstid som föreskrivs i artikel 46 i domstolens stadga. Tribunalen har tvärtom i punkt 26 i domen i det ovannämnda målet Lefebvre m.fl. mot kommissionen uttryckligen medgett att artiklarna 101–103 i tribunalens rättegångsregler är tillämpliga i mål om ansvar i utomobligatoriska rättsförhållanden och således på preskriptionstiden.

47 Enligt kommissionen har tribunalen inte gjort sig skyldig till en felaktig rättstillämpning genom att slå fast att tidsfristen med hänsyn till avstånd inte är tillämplig på preskriptionstiden, eftersom denna frist är av *sui generis*-karaktär. Såväl domstolen som tribunalen har, enligt kommissionen, funnit att en skadeståndstalan har preskriberats om den väckts fem år efter det datum då skadan uppstod. Domen i det ovannämnda målet Lefebvre m.fl. mot kommissionen strider mot tidigare rättspraxis och kan inte med framgång åberopas, då den inte uttryckligen berör frågan huruvida tidsfristen med hänsyn till avstånd var tillämplig.

Domstolens bedömning

48 Enligt artikel 102.2 i tribunalens rättegångsregler är tidsfristen med hänsyn till avstånd tillämplig på förfarandefrister och syftar till att beakta de svårigheter som parterna möter på grund av att de befinner sig mer eller mindre långt ifrån domstolens säte (se, för ett liknande resonemang, dom av den 15 juni 1994 i mål C-137/92 P, kommissionen mot BASF m.fl., REG 1994, s. I-2555, punkt 40; svensk specialutgåva, volym 15, s. I-201).

49 Den preskriptionstid som föreskrivs i artikel 46.1 i domstolens stadga är emellertid inte en förfarandefrist. Domstolen delar tribunalens bedömning att dessa två frister är av olika slag.

50 Förfarandefristerna har införts för att säkerställa en god rättskipning samt tydlighet och säkerhet i rättsliga situationer (se, för ett liknande resonemang, dom av den 12 juli 1984 i mål 227/83, Moussis mot kommissionen, REG 1984, s. 3133, punkt 12, och av den 7 maj 1986 i mål 191/84, Barcella m.fl. mot kommissionen, REG 1986, s. 1541, punkt 12). Så syftar bland annat fristerna för att väcka talan, såsom den som föreskrivs i artikel 263 sjätte stycket FEUF, och fristerna för att överklaga, såsom den som föreskrivs i artikel 56 första stycket i domstolens stadga, till att säkerställa att beslut från myndigheter och domstolar vinner laga kraft, och därmed skydda allmänintresset. Förfarandefristerna är följaktligen tvingande rätt och således något som varken parterna eller domstolen kan råda över, och domstolen ska ex officio pröva om dessa har iakttagits (se, för ett liknande resonemang, dom av den 23 januari 1997 i mål C-246/95, Coen, REG 1997, s. 1-403, punkt 21 och där angiven rättspraxis).

51 Däremot har domstolen redan slagit fast att iakttagandet av preskriptionstiden inte kan prövas ex officio av unionsdomstolen, utan denna fråga måste väckas av den berörda parten (se, för ett liknande resonemang, dom av den 30 maj 1989 i mål 20/88, Roquette frères mot kommissionen, REG 1989, s. 1553, punkt 12).

52 Till skillnad från förfarandefristerna hänför sig nämligen den aktuella preskriptionstiden – genom att medföra att det inte längre är möjligt att väcka talan – till den materiella rätten, eftersom den påverkar utövandet av en subjektiv rättighet som den berörda personen inte längre kan göra gällande vid domstol.

53 Vidare har den preskriptionstid som föreskrivs i artikel 46.1 i domstolens stadga bland annat till funktion att, å ena sidan, säkerställa den skadelidande personens rättigheter – vederbörande måste ges tillräckligt med tid för att framskaffa de uppgifter som är relevanta för en eventuell talan – och, å andra sidan, förhindra att den skadelidande personen på obestämd tid fördröjer utövandet av denna rätt till skadestånd. Denna frist skyddar således slutligen såväl den skadelidande personen som den person som är ansvarig för skadan.

54 Preskriptionen utgör således ett rättegångshinder som till skillnad från förfarandefristerna inte är tvingande rätt, utan som endast på begäran av svarandeparten medför att rätten att föra ansvarstalan upphör.

55 I den första meningen i artikel 46.1 i domstolens stadga föreskrivs således preskriptionstidens längd. I den andra meningen i denna bestämmelse anges de händelser som medför avbrott av denna frist, nämligen en talan mot unionen om ansvar i utomobligatoriska rättsförhållanden som väcks vid domstolen eller en framställning gjord dessförinnan hos en av unionens behöriga institutioner. Även om denna andra mening förvisso beskriver de processuella konsekvenserna av de däri angivna preskriptionsavbrytande handlingarna, i vilka bland annat en rättegångshandling ingår, syftar den inte till att ålägga den skadelidande parten en frist för att väcka talan, och således en förfarandefrist, eftersom denne också kan avbryta den preskriptionstid som föreskrivs i artikel 46.1 första meningen i domstolens stadga genom att dessförinnan göra framställning hos en av unionens behöriga institutioner.

56 Vidare kan, enligt ovan i punkt 36 i denna dom nämnda rättspraxis, beräkningen av preskriptionstiden endast utgå från strikt objektiva kriterier. Såsom tribunalen har konstaterat kan denna beräkning heller inte skilja sig åt beroende på om preskriptionsavbrottet beror på att talan väcks eller på att en framställning gjorts dessförinnan. Om tidsfristen med hänsyn till avstånd tillämpades på preskriptionstiden skulle det innebära att preskriptionen inträdde vid olika tidpunkter beroende på om den skadelidande har valt att väcka talan vid unionsdomstolen eller att dessförinnan göra en framställning hos den behöriga unionsinstitutionen, vilket står i motsättning till det krav på rättssäkerhet som är nödvändigt vid tillämpning av preskriptionstider (domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Cantina sociale di Dolianova m.fl., punkt 60).

57 Vad gäller en eventuell inverkan av ovannämnda punkt 26 i förstainstansrättens dom målet Lefebvre m.fl. mot kommissionen, vilken åberopats av Evropaïki Dynamiki till stöd för denna grund, konstaterar domstolen att även om tidsfristen med hänsyn till avstånd i nämnda dom tillämpades som stöd för slutsatsen att den aktuella talan kunde sakprövas åtföljdes denna tillämpning inte av någon som helst motivering som kan påverka ovanstående bedömning.

58 Slutligen konstaterar domstolen att preskriptionstidens längd, vilken föreskrivs i artikel 46.1 i domstolen stadga, inte är jämförbar med längden på fristerna för att väcka talan eller överklaga, varför det inte kan hävdas att det är nödvändigt att tillämpa tidsfristen med hänsyn till avstånd på denna preskriptionstid för att säkerställa att den rätt till skadestånd som avses i artikel 340 andra stycket FEUF faktiskt kan åtnjutas.

59 Under dessa omständigheter har tribunalen inte gjort sig skyldig till felaktig rättstillämpning genom att finna att artikel 102.2 i tribunalens rättegångsregler inte är tillämplig på den preskriptionstid som föreskrivs i artikel 46.1 i domstolens stadga. Överklagandet kan således inte vinna bifall såvitt avser den första grunden.

Den andra och den tredje grunden

Parternas argument

60 Genom sin andra och sin tredje grund har Evropaïki Dynamiki gjort gällande att tribunalen åsidosatte principerna om likabehandling och rättssäkerhet genom att finna att artikel 102.2 i tribunalens rättegångsregler inte var tillämplig på artikel 46 i domstolens stadga.

61 Så länge som artikel 102.2 i tribunalens rättegångsregler är i kraft är tribunalen skyldig att tillämpa den på ett enhetligt sätt. Även om enskilda och medlemsstaterna i dag möter betydligt mindre svårigheter att iaktta fristerna än vad som var fallet vid den tid då tidsfristen med hänsyn till avstånd infördes, skulle avskaffandet av denna tidsfrist likväl innebära ett åsidosättande av principen om likabehandling vad gäller parter och advokater med hemvist i Luxemburg jämfört med dem som har hemvist i andra medlemsstater.

62 Vad gäller rättssäkerhetsprincipen preciseras inte förhållandet mellan artikel 46 i domstolens stadga och artikel 102.2 i tribunalens rättegångsregler i de aktuella föreskrifterna om förfarandet, varför en ändring av tillämpningen av artikel 102.2 i tribunalens rättegångsregler endast kan genomföras genom en ändring av rättegångsreglerna, och inte genom ett tolkningsbeslut från tribunalen.

63 Enligt kommissionen kan dessa grunder inte godtas, med hänsyn till de argument som anförts vad gäller den första grunden.

Domstolens bedömning

64 Evropaïki Dynamiki har som andra och tredje grund i huvudsak anfört att tribunalen i det aktuella fallet borde ha tillämpat den tidsfrist med hänsyn till avstånd som föreskrivs i artikel 102.2 i tribunalens rättegångsregler.

65 Domstolen konstaterar att tillämpningen i förevarande fall av artikel 102.2 i tribunalens rättegångsregler, såsom har fastslagits i punkt 48 i denna dom, endast är avhängig frågan huruvida den preskriptionstid som föreskrivs i artikel 46 i domstolens stadga ska anses utgöra en förfarandefrist.

66 Såsom har konstaterats i punkt 49 i denna dom är preskriptionstiden inte en förfarandefrist.

67 Under dessa omständigheter kan överklagandet inte vinna bifall på den andra och den tredje grunden, avseende ett åsidosättande av likabehandlingsprincipen respektive av rättssäkerhetsprincipen.

68 Av vad anförts följer att överklagandet inte kan vinna bifall på någon av klagandens grunder och det ska därför ogillas i sin helhet.

Rättegångskostnader

69 Enligt artikel 138.1 i domstolens rättegångsregler, som enligt artikel 184.1 i rättegångsreglerna är tillämplig i mål om överklagande, ska tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Kommissionen har yrkat att Evropaïki Dynamiki ska ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom Evropaïki Dynamiki har tappat målet ska kommissionens yrkande bifallas.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (tredje avdelningen) följande:

1) Överklagandet ogillas.

2) Evropaïki Dynamiki – Proigmena Systimata Tilepikoinonion Pliroforikis kai Tilematikis AE ska ersätta rättegångskostnaderna.

Underskrifter